

Valtuustoaloite: Kulttuurin kummilapsia Joensuuhun

Taiteella, kulttuurilla ja luovuudella on useita tutkittuja terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Osallistuminen sekä taiteen kokijana että tekijänä voi ehkäistä lukuisia psyykkisiä ja fyysisiä sairauksia. Laadukas lastenkulttuuri tukee lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia, kasvua ja oppimista ja ehkäisee syrjäytymistä. Joensuussa lasten oikeutta kulttuuriin on edistetty peruskoululaisille suunnatun Kulttuurin virta -kulttuuripolun kautta. Sen sijaan pikkulapsiperheiden mahdollisuus kulttuurikokemuksiin on usein kiinni varhaiskasvatuksen tarjonnasta tai perheiden omasta aktiivisuudesta ja kiinnostuneisuudesta.

Muutamissa Suomen kaupungeissa toteutetaan "Kulttuurin kummilapset"-toimintaa, jossa kaikille vuoden aikana syntyneille lapsille ja heidän perheilleen mahdollistetaan kulttuurikokemuksia. Esimerkiksi Helsingissä jokainen vuonna 2020 tai sen jälkeen syntynyt vauva on saanut oman kulttuurikummin. Mukana toiminnassa on yli 30 taide- ja kulttuuritoimijaa. Jokainen lapsi kutsutaan kummin toimesta vuosittain vähintään kahteen maksuttomaan tapahtumaan. Tapahtumat suunnitellaan lapsen kehitysvaiheelle sopiviksi ja ne tukevat koko perheen hyvinvointia. Kummius jatkuu, kunnes lapsi aloittaa koulun.

Kulttuurikummiuden avulla lapsi ja hänen perheensä saavat henkilökohtaisen kosketuksen kulttuuriin. Moni vanhempi kokee esimerkiksi yksinäisyyttä pikkulapsivaiheessa, jolloin kaikenlaiset tapahtumat, joissa kohdata muita samassa elämäntilanteessa olevia, ovat hyvin tärkeitä. Etenkin pitkään kotihoidossa olevien pienet lapset ja heidän perheensä hyötyisivät yhteisistä kulttuurikokemuksista ja saisivat tapahtumissa tärkeän kokemuksen yhteisöön kuulumisesta. Kulttuurikummitoiminta edistäisi lapsiperheiden yhdenvertaisuutta, lisäisi hyvinvointia ja tukisi myös alueen lastenkulttuuritoimijoita. Kulttuurikummitoiminta olisi konkreettinen teko perhemyönteisen Joensuun puolesta.

Pohjois-Karjalan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelmassa yhtenä painopisteenä on kulttuurihyvinvointi. Lisäksi hyvinvointialue on päättänyt käynnistää alueellisen kulttuurihyvinvoinnin koordinoinnin yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa vuonna 2025. Kulttuurin kummilapset-toiminta tukee tavoitetta lapsiperheiden kulttuurihyvinvoinnin edistämisestä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Joensuussa tulee selvittää ja kehittää yhteistyössä alueen kulttuuritoimijoiden kanssa Joensuun oma kulttuurin kummilapset-toimintamalli.

Joensuussa 9.6.2025